

Маркетинг

УДК 656.073.24:339.92(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14035809>

Аналіз впливу міжнародних логістичних коридорів на розвиток транспортної інфраструктури України

Зрибнєва Ірина Павлівна

доктор економічних наук, доцент кафедри маркетингу, інновацій та
регіонального розвитку, Чернівецький національний університет імені Юрія

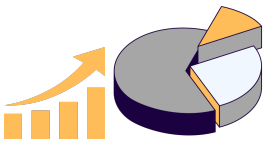
Федьковича, м. Чернівці, Україна,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4156-4702>

Прийнято: 19.10.2024 | Опубліковано: 04.11.2024

Анотація: Метою дослідження є всебічне вивчення впливу міжнародних логістичних коридорів на розвиток транспортної інфраструктури України та їх стратегічне значення для економіки країни в умовах європейської інтеграції та глобалізації. Зокрема, аналіз зосереджено на визначенні ролі цих коридорів у стимулюванні інвестицій у транспортну сферу та питаннях модернізації інфраструктури, підвищення конкурентоспроможності українських транспортних підприємств і зміцнення логістичної привабливості країни для міжнародного бізнесу.

Методи. Для проведення детального аналізу впливу міжнародних логістичних коридорів на розвиток транспортної інфраструктури України було застосовано різноманітні методи, що дозволяють забезпечити точність і ефективність дослідження: економічний аналіз, статистичні методи (включено вивчення статистичних даних для оцінювання стану транспортної інфраструктури, зношеності шляхів та обсягів вантажопотоків), методи

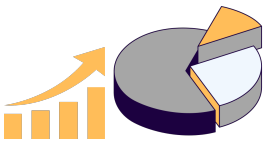

аналізу і синтезу (застосовано для узагальнення інформації з різних наукових публікацій, що стосуються міжнародних логістичних коридорів і їх впливу на транспортну інфраструктуру України).

Результати. У дослідженні проаналізовано вплив міжнародних логістичних коридорів на розвиток транспортної інфраструктури України з акцентом на ключові виклики й можливості інтеграції країни в глобальні транспортні мережі. Зокрема, результати дослідження виявили, що зношеність транспортної інфраструктури України становить близько 70%, що критично впливає на ефективність перевезень і конкурентоспроможність на міжнародному ринку. Для модернізації та розвитку цієї інфраструктури необхідно залучити понад 20 мільярдів доларів інвестицій.

Дослідження показало, що міжнародні логістичні коридори сприяють залученню інвестицій, модернізації транспортних шляхів і портів, а також інтеграції транспортної інфраструктури України в європейські та азійські логістичні й торгові мережі, що може призвести до зростання ВВП держави на 1–2% на рік унаслідок збільшення обсягів вантажопотоків. Отже, підвищення логістичної ефективності завдяки цим коридорам може сприяти економічному зростанню України та розширенню її експортних можливостей. Міжнародні логістичні коридори є важливим елементом глобальної економіки, забезпечуючи не лише транспорт товарів, але й сприяючи економічному зростанню, інвестиційній привабливості та взаємодії між країнами. Інвестування в розвиток інфраструктури міжнародних коридорів підвищує конкурентоспроможність українських товарів, зокрема аграрної продукції, на міжнародних ринках. Впровадження ефективних логістичних рішень може зменшити витрати на транспортування на 15–20%.

Висновки. Інтеграція України в міжнародні логістичні коридори має потенціал значно підвищити конкурентоспроможність країни на світовому ринку, для реалізації чого рекомендовано вжити певних заходів. По-перше, необхідно сформулювати та впровадити державну програму, спрямовану на залучення іноземних інвестицій у модернізацію транспортної інфраструктури,

зокрема через публічно-приватне партнерство. Оцінювання необхідних інвестицій у 20 мільярдів доларів має стати основою для розвитку фінансових механізмів, що забезпечать реалізацію проєктів. По-друге, треба використати новітні інформаційні технології та автоматизацію для оптимізації логістичних процесів, що дозволить зменшити витрати на перевезення і підвищити швидкість доставки вантажів, а також активно співпрацювати з міжнародними організаціями й сусідніми країнами для розширення мережі логістичних коридорів, що забезпечить доступ до нових ринків і підвищить роль України в глобальних логістичних ланцюгах. Загалом, реалізація цих рекомендацій може призвести до значних економічних вигод, включаючи зростання ВВП, збільшення обсягів експорту, покращення умов для ведення бізнесу та залучення нових інвестицій. Інтеграція в міжнародні логістичні коридори стане важливим кроком для підвищення економічної стійкості та розвитку України як ключового гравця в глобальній транспортній системі.

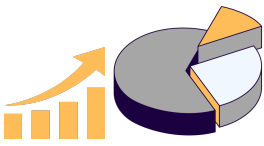
Ключові слова: логістика, логістичні коридори, транспортна інфраструктура, TEN-T, TRACECA, конкурентоспроможність, інвестиції, логістична ефективність.

Analysis of the Impact of International Logistics Corridors on the Development of Ukraine's Transport Infrastructure

Iryna Zrybnieva,

Doctor of Economics, Associate Professor of the Marketing, Innovation and Regional Development Department, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-4156-4702>

Abstract: *The purpose of the study is a comprehensive study of the influence of international logistics corridors on the development of the transport infrastructure of Ukraine and their strategic importance for the country's economy in the context of European integration and globalization. In particular, the analysis is focused on*

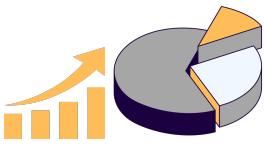

determining the role of these corridors in stimulating investments in the transport sector, modernizing infrastructure, increasing the competitiveness of Ukrainian transport enterprises and strengthening the country's logistical attractiveness for international business.

Methods. To carry out a detailed analysis of the impact of international logistics corridors on the development of the transport infrastructure of Ukraine, a variety of research methods were used to ensure the accuracy and efficiency of the analysis: economic analysis, statistical methods (including the analysis of statistical data to assess the state of the transport infrastructure, the wear and tear of roads, and the volume of cargo flows), methods of analysis and synthesis (applied to generalize information from various scientific publications concerning international logistics corridors and their impact on the transport infrastructure of Ukraine).

The results. The study analyzes the impact of international logistics corridors on the development of Ukraine's transport infrastructure, focusing on key challenges and opportunities for the country's integration into global transport networks. In particular, the results of the study reveal that the wear and tear of Ukraine's transport infrastructure is about 70%, which critically affects the efficiency of transportation and competitiveness on the international market. To modernize and develop the infrastructure, it is necessary to attract more than 20 billion dollars of investments.

The study showed that international logistics corridors play a key role in the development of Ukraine's transport infrastructure. They contribute to investment attraction, modernization of transport routes and ports, as well as integration into European and Asian logistics networks. They contribute to the integration of Ukraine into global trade networks, which can lead to an increase in GDP by 1–2% per year due to an increase in the volume of cargo flows. Increasing logistics efficiency thanks to these corridors can contribute to the economic growth of the country and the expansion of export opportunities. International logistics corridors are an important element of the global economy, providing not only the transport of goods, but also promoting economic growth, investment attractiveness and interaction between countries. Investing in the development of the infrastructure of international corridors

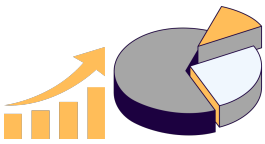

increases the competitiveness of Ukrainian goods, in particular agricultural products, on international markets. Implementation of effective logistics solutions can reduce transportation costs by 15–20%.

Conclusions. *Ukraine's integration into international logistics corridors has the potential to significantly increase the country's competitiveness on the world market. To realize this potential, it is recommended to take the following measures. Formulate and implement a state program aimed at attracting foreign investment in the modernization of transport infrastructure, in particular through public-private partnerships. The estimate of necessary investments in the amount of 20 billion dollars should become the basis for the development of financial mechanisms that will ensure the implementation of projects. Use the latest information technologies and automation to optimize logistics processes, which will reduce transportation costs and increase the speed of cargo delivery. Actively cooperate with international organizations and neighboring countries to expand the network of logistics corridors, which will provide access to new markets and increase the role of Ukraine in global logistics chains. Overall, the implementation of these recommendations can lead to significant economic benefits, including GDP growth, increased exports, improved business conditions and new investment. Integration into international logistics corridors will be an important step for increasing economic stability and development of Ukraine as a key player in the global transport system.*

Keywords: *logistics, logistics corridors, transport infrastructure, TEN-T, TRACECA, competitiveness, investment, logistics efficiency.*

Постановка проблеми. Міжнародні логістичні коридори відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного транзиту товарів між країнами та континентами. Україна завдяки своєму географічному розташуванню на перехресті важливих транспортних шляхів між Європою та Азією має значний потенціал для розвитку транзитного бізнесу. Аналіз впливу міжнародних логістичних коридорів на розвиток транспортної інфраструктури України

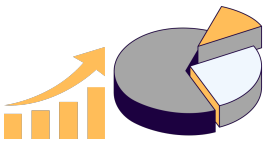

потребує розмежування економічних та геополітичних аспектів для надання більш чіткої оцінки проблеми.

З економічної точки зору, інтеграція в міжнародні логістичні коридори надає Україні значні можливості для розвитку транзитного потенціалу. Це включає збільшення обсягів транзитних перевезень, залучення інвестицій у транспортну інфраструктуру та сприяння розвитку суміжних галузей. Сучасні логістичні коридори вимагають розвинених транспортних мереж, швидких митних процедур, високої якості обслуговування та інноваційних рішень у сфері логістики. Інвестиції в порти, залізниці, автомобільні шляхи та цифрові рішення для логістики створюють умови для стабільного економічного зростання та інтеграції в глобальні ланцюги постачання.

Геополітична важливість України посилюється через її потенціал бути транзитною державою для міжнародних вантажопотоків. Інтеграція до міжнародних коридорів зміцнює зв'язки з ЄС, підвищує стабільність у регіоні та сприяє міжнародній співпраці. Для інтеграції України в міжнародні логістичні коридори є кілька актуальних проблем, які потребують негайного розв'язання для подолання обмежень транспортної інфраструктури [1]. Багато ділянок залізниць і автошляхів України перебувають у критичному стані або потребують капітального ремонту. Важливо розвивати основні магістралі та покращувати міжрегіональні зв'язки, що дозволить забезпечити швидке переміщення вантажів у межах коридорів. Зокрема, згідно з даними Міністерства інфраструктури, станом на 2022 рік приблизно 90% автомобільних доріг України потребували капітального ремонту або модернізації. Близько 30% залізничного полотна зношено настільки, що його експлуатація є небезпечною, а третина залізничних мостів також потребує негайного ремонту або заміни [2]. Щороку на оновлення транспортної інфраструктури виділяється обмежений бюджет, який не покриває вартість всіх необхідних робіт.

Основні морські порти України потребують модернізації, особливо враховуючи значний обсяг транзитного потенціалу, який вони могли б обслуговувати. Також потрібно вдосконалити річкові перевезення, що може

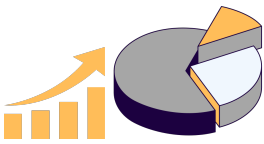
розвантажити інші транспортні засоби. Інвестування в порти й розвиток внутрішніх водних шляхів дозволить Україні стати важливою ланкою в ланцюгах постачання між Європою та Азією.

Значні затримки на митниці через відсутність автоматизованих систем оброблення документів і контролю перетину кордону створюють додаткові перешкоди для швидкого проходження вантажів. Упровадження таких цифрових технологій, як системи електронного оформлення, дозволить значно скоротити час оброблення вантажів, що є критично важливим для інтеграції до міжнародних логістичних коридорів.

Для модернізації транспортної інфраструктури необхідні значні фінансові вкладення, які можна залучити через державні програми, приватні інвестиції та міжнародне фінансування. Важливим завданням є створення привабливих умов для іноземних інвесторів, включаючи податкові пільги та інші стимули, що сприятимуть зростанню транзитного потенціалу. Для значного покращення інфраструктури та інтеграції в європейські логістичні коридори України, за оцінками Світового банку та Міністерства інфраструктури, необхідно близько \$100 мільярдів інвестицій. Однак на період до 2030 року планується залучити інвестиції в розмірі \$10–20 мільярдів, що поки що недостатньо для повного розв'язання проблем транспортної інфраструктури. Фінансові потреби зумовлені не тільки зношеністю, а й недостатньою розгалуженістю доріг та залізниць, особливо в сільських районах, що ускладнює логістичний доступ і знижує конкурентоспроможність України як транзитної країни [3].

Розв'язання цих проблем дозволить Україні стати конкурентоспроможною державою і створити стабільні економічні передумови для довгострокового розвитку інфраструктури та залучення інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для аналізу впливу міжнародних логістичних коридорів на розвиток транспортної інфраструктури України було досліджено низку наукових робіт, що висвітлюють різні аспекти цієї теми.

Розвиток міжнародних транспортних коридорів як стратегічного пріоритету для інтеграції України у світову економічну систему висвітлено в низці досліджень. Зокрема, Петрашевська А. Д., Колонтай С. М. та Плетос С. В. [4] аналізують тенденції розвитку транспортної логістики, вказуючи на важливість модернізації логістичних мереж для підвищення конкурентоспроможності України на міжнародному ринку. Це підкреслює необхідність інтеграції сучасних технологій та оптимізації наявних транспортних маршрутів.

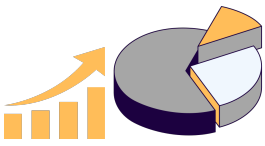
Розвиток транспортної інфраструктури з огляду на інвестиції як критично важливий елемент для покращення логістичних можливостей розглядають Когут М., Содома Р., Демчина В. [5]. Це доповнює попередні дослідження, акцентуючи на важливості фінансування та міжнародних проєктів.

Значення міжнародних коридорів у транспортній географії України також підкреслюється Куць Н. [6], який розглядає їх як важливі стратегічні маршрути. Цей погляд підтримує загальний консенсус серед дослідників про важливість географічного положення України для розвитку міжнародної логістики.

Дослідження Кушнір Л., Гречанюк Р., Сербул-Великого І. [7] вивчає перспективи міжнародних транспортних коридорів, наголошуючи на їх потенціалі для підвищення логістичної привабливості країни. Це свідчить про зв'язок між транспортною інфраструктурою та економічними можливостями на глобальному рівні.

Питання експорту аграрної продукції, що є критично важливим для України, тісно пов'язане з ефективністю використання логістичних коридорів для забезпечення швидких та надійних поставок на міжнародні ринки, на чому акцентує Перегуда Ю. [8]. Філатов С. [9] аналізує вплив міжнародних транспортних коридорів на залучення інвестицій, що підкреслює, як інфраструктурні проєкти можуть стимулювати економічний розвиток.

В дослідженнях Гарькавої В.Ф. [10, 11] про управління логістикою з використанням штучного інтелекту та моделювання розвитку дорожнього транспорту в країнах Східної Європи розглянуті тенденції та можливі сценарії

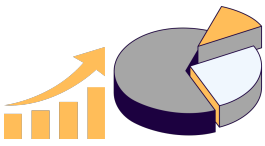

розвитку транспортної інфраструктури України в контексті інтеграції з міжнародними транспортними коридорами та загальних тенденцій у регіоні.

Аналіз Лучникової Т. П. та її колег [12] про адаптацію транспортних підприємств до умов воєнного стану підкреслює, як нестабільні умови можуть впливати на функціонування транспортної інфраструктури. Це питання особливо актуальне в контексті сучасних викликів для України.

Таким чином, наукові роботи, представлені різними авторами, формують комплексний огляд проблеми міжнародних логістичних коридорів в Україні, підкреслюючи різні аспекти, які потребують уваги для успішної інтеграції та розвитку транспортної інфраструктури. Кожне дослідження доповнює загальну картину, формуючи основу для подальших наукових розробок та практичних рекомендацій.

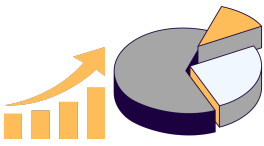
Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Попри великий потенціал міжнародних логістичних коридорів, в Україні залишаються нерозглянутими кілька важливих аспектів, які обмежують ефективну інтеграцію в ці транспортні мережі та гальмують розвиток транспортної інфраструктури. Однією з ключових проблем є питання інвестицій. На сучасному етапі Україна потребує значних інвестицій для оновлення своєї транспортної мережі, зокрема доріг, залізниць і портів. За оцінками Світового банку та інших міжнародних організацій, для повної модернізації транспортної інфраструктури потрібно близько \$100 мільярдів. Однак поточне фінансування є недостатнім, що обмежує реалізацію великих інфраструктурних проєктів. Наприклад, державні кошти на ремонт доріг та залізниць щороку не перевищують \$2–3 мільярди, що покриває лише частину поточних потреб [2]. Згідно з оцінками Міністерства інфраструктури України, приблизно 90% автомобільних доріг знаходяться в незадовільному стані й потребують капітального ремонту. Це ускладнює переміщення вантажів, знижуючи ефективність логістичних маршрутів. Залізниці також мають суттєві проблеми: приблизно 30% залізничного полотна та понад третина мостів знаходяться в критичному стані [3]. Ці дані

підкреслюють необхідність оновлення транспортних шляхів для безпечного та надійного транзиту.

Українська транспортна інфраструктура часто не відповідає сучасним європейським технічним стандартам, що обмежує інтеграцію в європейські логістичні мережі. Наприклад, на деяких ділянках залізниць ще використовуються радянські технології, які мають нижчу пропускну здатність і не забезпечують високої швидкості руху. Це зменшує конкурентоспроможність транспортної системи України в порівнянні з європейськими країнами. Іноземні інвестори обережно ставляться до інвестицій у транспортну інфраструктуру України через ризики, пов'язані з війною та економічними коливаннями. Це обмежує можливості залучення приватного капіталу для модернізації інфраструктури та розвитку транзитного потенціалу. Подолання цих проблем вимагатиме значних інвестицій, покращення державної підтримки та залучення міжнародних партнерів, щоб досягти європейських стандартів і ефективної інтеграції в глобальні логістичні коридори.

Попри міжнародні ініціативи, як-от кредитування від міжнародних фінансових установ, темпи модернізації все ще недостатні. Незважаючи на чинні міжнародні угоди, зокрема участь у програмі TEN-T, повна гармонізація українського законодавства з європейським у транспортній сфері потребує часу та значних зусиль. Це затримує модернізацію національних транспортних коридорів відповідно до європейських вимог. Збройна агресія росії в Україні серйозно пошкодила інфраструктурні об'єкти в багатьох регіонах. Відновлення цих регіонів і їх транспортних сполучень потребує великих ресурсів та часу. Деякі ключові логістичні маршрути наразі недоступні або перебувають під ризиком, що знижує загальну ефективність міжнародних коридорів, які проходять через територію України. Ці нерозв'язані питання є основними перешкодами для ефективного використання потенціалу міжнародних логістичних коридорів, що у свою чергу обмежує розвиток транспортної інфраструктури України. Тому розв'язання цих проблем має стати пріоритетом для державної політики, спрямованої на інтеграцію у світову логістичну систему.

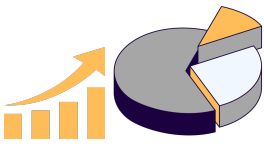
Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Метою дослідження є комплексний аналіз впливу ключових міжнародних логістичних коридорів на розвиток транспортної інфраструктури України. Дослідження спрямоване на визначення основних проблем і бар'єрів інтеграції України в ці коридори, включаючи технічні, економічні та правові аспекти, а також на виявлення перспективних можливостей, які створюють транспортні коридори для національної економіки. На основі проведеного аналізу передбачається розроблення конкретних рекомендацій для підвищення ефективності та конкурентоспроможності української транспортної інфраструктури в міжнародних логістичних мережах.

Завдання дослідження:

1. Вивчити міжнародні коридори, зокрема «Шовковий шлях» (ТРАСЕКА), Пан'європейський транспортний коридор (PETrA), Балтійсько-Чорноморський коридор і транс'європейські мережі (TEN-T), що проходять через територію України або мають потенціал для інтеграції, оцінити їх стратегічне значення для української економіки і поточний стан транспортної інфраструктури України;
2. Визначити, яким чином інтеграція в міжнародні коридори може вплинути на економічні показники, зокрема на обсяги торгівлі, залучення інвестицій і створення нових робочих місць в Україні;
3. На основі проведеного аналізу розробити конкретні пропозиції щодо інвестицій, політичних заходів і технічних стандартів, які можуть підвищити ефективність і конкурентоспроможність української транспортної інфраструктури в межах міжнародних логістичних мереж.

Виклад основного матеріалу дослідження. Логістичний коридор охоплює транспортну інфраструктуру, логістичні центри, митні пункти, а також цифрові платформи, що забезпечують моніторинг та управління перевезеннями. Міжнародні логістичні коридори відіграють важливу роль у розвитку глобальної економіки. Завдяки створенню інтегрованих маршрутів транспортні витрати на перевезення вантажів знижуються через скорочення часу їх доставлення і

покращення логістичних процесів. Логістичні коридори полегшують перевезення товарів між країнами, що стимулює експорт та імпорт, сприяє зростанню зовнішньої торгівлі. Країни з більш широкою мережею автомобільної інфраструктури (Польща, Румунія, Чехія, Угорщина, Україна) характеризуються більшою кількістю людей, які працюють у сфері автотранспорту, а також більшим обсягом автотранспортних послуг [11]. Завдяки участі в логістичних коридорах держави можуть інтегруватися в глобальні виробничі ланцюги, що сприяє залученню інвестицій та створенню нових економічних можливостей. Розвинена транспортна інфраструктура і зручні логістичні маршрути роблять регіони більш привабливими для бізнесу та інвесторів.

Міжнародні логістичні коридори також сприяють економічній кооперації між країнами, створюючи умови для спільних проєктів у сфері інфраструктури, що підвищує рівень взаємозалежності та стабільності в регіоні. Класифікація логістичних коридорів може здійснюватися за різними критеріями (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація та функціональні характеристики логістичних коридорів

Вид	Приклад
За географічним охопленням	Континентальні коридори (наприклад, Пан'європейські транспортні коридори); Транснаціональні коридори (коридори, що поєднують кілька країн, наприклад, TRACECA); Глобальні коридори (коридори, що поєднують різні континенти, наприклад, Новий Шовковий шлях)
За видом транспорту	Автомобільні коридори – основою є автомобільні шляхи; Залізничні коридори – головну роль відіграють залізничні магістралі; Мультиmodalьні коридори – об'єднують кілька видів транспорту (залізничний,

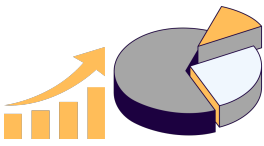

	автомобільний, водний) з метою підвищення ефективності логістичних процесів
За напрямком переміщення	Транзитні коридори, головне завдання яких полягає в транспортуванні вантажів через країну до іншої країни або регіону; Експортно-імпортні коридори – спрямовані на обслуговування зовнішньоторговельних операцій певної країни

Джерело: створено автором

Таким чином, міжнародні логістичні коридори є важливим елементом глобальної економіки, забезпечуючи не лише транспорт товарів, але й сприяючи економічному зростанню, інвестиційній привабливості та взаємодії між країнами.

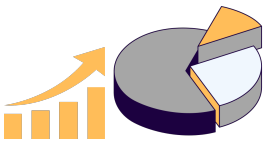
Україна має розвинену, але застарілу транспортну інфраструктуру, що потребує значної модернізації. Зокрема, загальна довжина автомобільних доріг перевищує 169 тисяч км, однак близько 95% із них потребують ремонту. Основні магістралі, що з'єднують Україну з Європою та Азією, зношені, що обмежує швидкість транспортування вантажів і пасажирів. Залізнична мережа України – одна з найбільших в Європі, має довжину понад 21 тисячу км. Проте більшість залізничної інфраструктури застаріла, що призводить до обмеженої швидкості перевезень і високих експлуатаційних витрат. Різні стандарти колій між Україною та ЄС також створюють перешкоди для прямого транспортування вантажів без перевантаження. Також Україна має стратегічно важливі порти на Чорному та Азовському морях (Одеса, Чорноморськ, Південний та інші). Вони забезпечують значну частину експорту та імпорту країни, однак багато з них не відповідають сучасним міжнародним стандартам, потребують інвестицій у модернізацію та оптимізацію логістичних операцій. Щодо авіаційної інфраструктури – мережа аеропортів функціонує у великих містах, як-от Київ, Львів, Одеса, Харків. Попри розвиток пасажирських перевезень, вантажна авіація розвинена слабо, що обмежує конкурентоспроможність України в авіалогістиці. Крім того, в Україні відсутня достатньо розвинута система

мультимодальних транспортних хабів, де вантажі могли би швидко переходити з одного виду транспорту на інший. Це знижує ефективність логістичних процесів і сприяє затримкам.

Посилення міжнародної конкуренції та поглиблення міжнародного поділу праці дійсно зумовлюють необхідність активного залучення національних економік до глобальних торговельних потоків. У цьому контексті Україна має вжити стратегічних кроків для підвищення конкурентоспроможності свого транспорту та логістики, особливо враховуючи зміни в зовнішньоторговельній політиці, що виникають через цифрові трансформації та перехід до сталого розвитку [8].

Значна частина доріг, залізниць, портів та інших транспортних об'єктів України потребує капітального ремонту або реконструкції. Відсутність належного обслуговування інфраструктури протягом десятиліть призвела до зниження пропускної здатності та збільшення витрат на транспортування. Фінансування транспортної інфраструктури залишається на недостатньому рівні, оскільки бюджетні обмеження і труднощі із залученням приватних інвесторів уповільнюють модернізацію. Багато проєктів з розвитку транспортної інфраструктури реалізуються із затримками через брак фінансування та слабе планування. Бюрократичні бар'єри, корупція та неефективне управління ресурсами в транспортній сфері значно ускладнюють реалізацію інфраструктурних проєктів. Це призводить до завищення вартості будівництва і ремонтів та перепон у реалізації важливих ініціатив. Повномасштабна війна в Україні значно пошкодила транспортну інфраструктуру в зоні конфлікту, що створило труднощі в обслуговуванні та відновленні ключових транспортних шляхів. Відновлення постраждалих регіонів потребує значних інвестицій та ресурсів, а також часу для їх повного повернення до нормального функціонування. Крім того, логістичні й транспортні системи України все ще не повністю адаптовані до цифрових стандартів, які використовуються в міжнародних мережах. Недостатня інтеграція цифрових рішень для управління

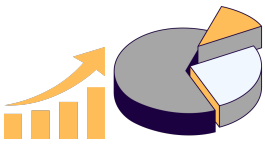

вантажопотоками, моніторингу та взаємодії між транспортними засобами знижує загальну ефективність транспорту.

До початку повномасштабної війни транспортний сектор України приносив близько 6,4% ВВП країни та 7% загальної зайнятості [13]. Це включало доходи від залізничного, автомобільного, морського та річкового транспорту. Основні логістичні шляхи проходили через морські порти, а також через залізничну мережу, яка забезпечувала значну частину експортних та імпорتنих операцій.

Однак через війну транспортна інфраструктура зазнала значних руйнувань. За оцінками [14], втрати об'єктів інфраструктури становлять понад 35 мільярдів доларів США, причому пошкоджено чи окуповано численні аеропорти та морські порти, зокрема на півдні України. Унаслідок цього основний експортний потік був переорієнтований на західні залізничні переходи. Водночас обсяги залізничних перевезень знизилися, адже європейська інфраструктура, обмежена іншими стандартами ширини колії та потужностями, не здатна обслуговувати великі обсяги українських вантажів.

Відновлення транспортної системи та інтеграція до європейських логістичних коридорів є серед головних пріоритетів післявоєнного відновлення країни. Україна має стратегічне розташування на перетині важливих транспортних коридорів між Європою та Азією, що дає їй потенціал для розвитку транзитних перевезень і інтеграції в глобальні логістичні системи. Основними напрямками є коридори TEN-T, TRACECA, Новий Шовковий шлях, які можуть істотно підвищити обсяги перевезень через країну. Уряд України продовжує реформувати транспортний сектор для його відповідності стандартам ЄС. Участь в європейських програмах, як-от Транс'європейська транспортна мережа (TEN-T), відкриває нові можливості для фінансування інфраструктурних проєктів та інтеграції з міжнародними транспортними мережами. Українські порти мають значний потенціал для розширення та модернізації з метою інтеграції в глобальні морські торгові маршрути. Інвестиції в ці порти можуть значно збільшити експортні можливості країни та покращити її позиції як

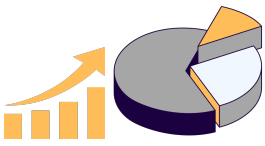
транзитної ланки. Використання цифрових технологій у сфері логістики, зокрема впровадження інтелектуальних транспортних систем, моніторингу вантажів, автоматизації митних процедур, може значно підвищити ефективність транспортування та інтеграцію України в міжнародні коридори, що може стати привабливим напрямом для іноземних інвесторів. Однак для цього необхідні прозорі правила гри, зменшення бюрократичних бар'єрів та гарантії для приватних інвестицій.

Транс'європейська транспортна мережа (TEN-T) є одним із ключових інструментів Європейського Союзу для розвитку взаємозв'язку країн Європи. Україна поступово інтегрується в TEN-T через проекти розбудови автомагістралей, залізничних ліній та портів, що сполучають країну з європейськими ринками. Основні українські маршрути, включені в TEN-T, пов'язують Західну Україну з Польщею, Угорщиною та Словаччиною, а також із чорноморськими портами.

Транспортний коридор Європа-Кавказ-Азія (TRACECA) є ще одним важливим міжнародним логістичним коридором, який поєднує Європу з Центральною Азією через Кавказ. Україна бере участь у цьому проекті, забезпечуючи доступ до Чорного моря і далі на Захід та Південь Європи. Цей коридор сприяє розвитку як автомобільних, так і залізничних маршрутів через Україну, що дозволяє країні бути важливим транзитним хабом.

Новий Шовковий шлях – це глобальна ініціатива Китаю, спрямована на розвиток торговельних зв'язків між Азією та Європою через інвестиції в інфраструктуру і транспортні коридори. Україна розглядається як один із потенційних партнерів у цьому проекті завдяки своєму географічному розташуванню на перетині транспортних шляхів між Азією та Європою. У межах ініціативи, зокрема, планується модернізація залізничної та портової інфраструктури.

Балтійсько-Чорноморський транспортний коридор передбачає розвиток сполучення між портами Балтійського та Чорного морів через територію

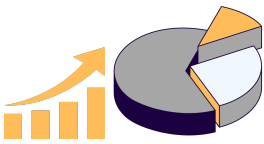

України. Він включає залізничні та автомобільні маршрути, які мають велике значення для розвитку транзитного потенціалу країни.

Отже, інтеграція України в міжнародні логістичні коридори сприяє залученню значних іноземних інвестицій для розвитку та модернізації внутрішньої транспортної інфраструктури. Такі коридори, як TEN-T і TRASECA, відкривають можливості для співпраці з європейськими та азійськими країнами, залучення фондів ЄС для реалізації інфраструктурних проєктів. Це включає будівництво нових автомобільних і залізничних шляхів, модернізацію портів та інші стратегічні ініціативи. Наприклад, у рамках інтеграції в TEN-T значну увагу приділяють модернізації прикордонних доріг і залізничних ліній, що з'єднують Україну з країнами ЄС, а TRASECA сприяє розвитку інфраструктури для ефективного сполучення з Кавказом та Центральною Азією, покращуючи логістичні можливості в країні. Порти Одеси, Чорноморська, Південного та інших морських міст також можуть отримати нові можливості для розвитку завдяки міжнародним логістичним коридорам. Проєкти їх модернізації, фінансовані в рамках ініціативи Нового Шовкового шляху та TRASECA, сприяють збільшенню вантажопотоків через українські порти, що робить їх конкурентоспроможними на глобальному рівні. Інвестиції в інфраструктуру портів дозволяють збільшити пропускну здатність, покращити послуги та зменшити затримки в обробленні вантажів.

Значні потенційні можливості залучення міжнародних рейсів в Україну є на смузі міжнародного транспортного коридору між Гданськом та Одесою. Обсяг перевезень, що проходять через нашу країну цією смугою, може збільшитися на 25–30% найближчим часом і в кілька разів у майбутньому. Відповідне збільшення доходів бюджету може становити мільярди доларів США [9].

Національна транспортна стратегія України «Drive Ukraine 2030» на період до 2030 року була затверджена урядом, її розроблено за підтримки європейських партнерів. Вона передбачає реалізацію 39 українських інфраструктурних проєктів, включених до індикативного плану розвитку транс'європейської

транспортної мережі (TEN-T), підготовленого Європейською комісією та Світовим банком для розвитку транспортних мереж у країнах Східного партнерства [15].

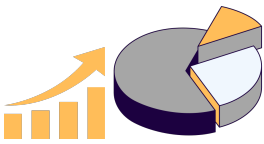
Таким чином, Україна стає важливим учасником розбудови транспортних коридорів, які зв'язують Європу та Азію, що стимулює також і розвиток залізничної мережі України. Завдяки проектам модернізації залізниць, зокрема в межах коридорів TEN-T та TRACECA, Україна може підвищити швидкість і ефективність шляхів, що зробить залізничні перевезення конкурентними з автомобільними та морськими.

Інтеграція в міжнародні логістичні коридори дозволяє Україні підвищити ефективність своєї логістичної системи. Сучасні транспортні маршрути, зручні транзитні умови та скорочення митних процедур дозволяють швидше й дешевше доставляти товари. Це зменшує витрати на транспортування і робить українську економіку більш привабливою для міжнародних перевізників та інвесторів.

Географічні переваги можуть допомогти нашій державі стати важливим транзитним вузлом для товарів між Європою та Азією, що не лише посприє економічному зростанню через збільшення транзитних доходів, але й зробить країну більш важливим гравцем у міжнародній торгівлі. Збільшення транзитних вантажів через територію України стимулює розвиток таких галузей, як транспорт, логістика та фінансові послуги.

Модернізація транспортної інфраструктури в межах міжнародних логістичних коридорів сприяє збільшенню обсягів експорту та імпорту, що позитивно впливає на економічне зростання. Покращення інфраструктури створює нові можливості для бізнесу, розширює ринки збуту для українських виробників і полегшує доступ до імпортованих товарів. Водночас збільшення міжнародної торгівлі стимулює інвестиції у виробництво, створення нових робочих місць і покращення загального економічного клімату в країні [5].

Підвищення транспортної ефективності та інтеграція в глобальні транспортні мережі зробить Україну привабливішою для іноземних інвесторів. Вкладення в модернізацію транспортної інфраструктури не лише покращують

внутрішні логістичні можливості, але й відкривають нові можливості для інвесторів у таких галузях, як промисловість, агропромисловий комплекс та торгівля.

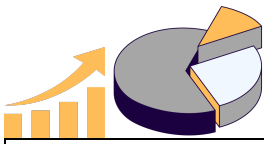
Таким чином, міжнародні логістичні коридори відіграють ключову роль у розвитку транспортної інфраструктури України, підвищуючи логістичну ефективність, стимулюючи економічне зростання та сприяючи інтеграції країни в глобальні торговельні мережі.

Однак на шляху до розвитку та модернізації транспортної інфраструктури України існують певні проблеми (табл. 2).

Таблиця 2

Виклики та ризики для розвитку транзитного потенціалу України

Виклики	Їх особливості
Політичні виклики	Політична нестабільність та повномасштабна війна в Україні суттєво ускладнюють розвиток транспортної інфраструктури, зокрема в регіонах, безпосередньо зачеплених війною. Військові дії призводять до руйнування ключових об'єктів інфраструктури та блокують можливості для ефективної інтеграції до міжнародних коридорів
Економічні виклики	Недостатнє фінансування транспортної інфраструктури є однією з найбільших перешкод для її розвитку. Бюджетні обмеження ускладнюють проведення необхідної модернізації та реконструкції, а також перешкоджають ефективному залученню приватних інвестицій. Крім того, економічні кризи та нестабільність можуть негативно вплинути на залучення міжнародних партнерів й інвесторів
Технічні виклики	Стан доріг, залізниць та інших елементів транспортної інфраструктури в Україні часто не відповідає міжнародним стандартам. Застарілі технології, недостатня цифровізація та низька якість обслуговування значно ускладнюють інтеграцію в сучасні логістичні коридори. Крім того, різниця в ширині залізничних колій між Україною та ЄС ускладнює

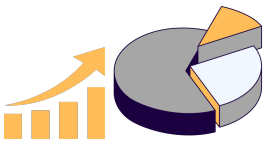
	пряме транспортування вантажів без необхідності переобладнання або перевантаження
Безпека та захист екології	Недостатньо розвинені екологічні та безпекові стандарти в транспортній сфері можуть стати бар'єром для інтеграції в європейські транспортні коридори, які вимагають дотримання високих екологічних стандартів та забезпечення безпеки перевезень

Джерело: створено автором

Формування транспортних коридорів у парадигмі глобального світу – непросте розв'язання транспортних проблем, адже воно вимагає нових проєктів, цікавих для інвесторів, і продуманих концепцій, захищених від зовнішніх і внутрішніх ризиків. Не менш важливим, особливо в контексті цієї стратегії, є розвиток судноплавства на Дніпрі, оскільки тут цілком можливе створення промислово-логістичного кластеру, який не тільки об'єднає транспортний коридор Дніпра з портами Чорного моря, а й принесе можливості суднобудування річкового і морського класу.

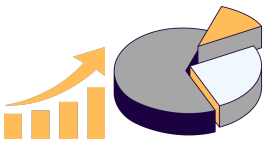
Для успішної інтеграції в міжнародні логістичні коридори необхідно гармонізувати українське законодавство з нормами ЄС у сфері транспорту, безпеки перевезень та екології. Важливо адаптувати українські регуляції до стандартів Транс'європейської транспортної мережі (TEN-T) та вимог інших міжнародних ініціатив [6]. Зменшення бюрократичних перешкод для міжнародних перевезень, зокрема спрощення митних процедур, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських транспортних послуг. Інтеграція в міжнародні системи обміну даними для транспортування товарів може значно зменшити затримки та підвищити ефективність логістичних процесів.

Для ефективної інтеграції України в міжнародні логістичні коридори потрібен комплексний підхід, що передбачає модернізацію інфраструктури, проведення структурних реформ та адаптацію до міжнародних стандартів.

Для залучення інвесторів необхідно забезпечити прозорість процедур та гарантії прав власності. Прийняття антикорупційних законів та забезпечення їх дієвого виконання є ключовим фактором для підвищення довіри іноземних інвесторів. Активніше залучення приватного сектору до розвитку транспортної інфраструктури через механізми публічно-приватного партнерства може сприяти швидшому та ефективнішому фінансуванню проєктів. Потрібно розробити чіткі регуляторні рамки для таких проєктів, що дозволить інвесторам брати участь у розбудові інфраструктури на взаємовигідних умовах. Спрощення дозвільних процедур, оптимізація митних процесів та ліцензування транспортних компаній допоможе зробити ринок більш доступним для іноземних і внутрішніх інвесторів. Зменшення бюрократії сприятиме прискоренню реалізації проєктів та підвищенню конкурентоспроможності України як логістичного хабу. Запровадження податкових пільг для інвесторів, які вкладають у розвиток транспортної інфраструктури, дозволить знизити інвестиційні ризики та збільшити обсяги фінансування, наприклад, це надання податкових знижок або пільгових умов для реалізації великих інфраструктурних проєктів.

Впровадження інтелектуальних транспортних систем (ITS) дозволить автоматизувати контроль над транспортними потоками, знизити затори та покращити координацію між різними видами транспорту. Це сприятиме зменшенню витрат на логістику та підвищенню ефективності використання інфраструктури. Технології блокчейн можуть забезпечити прозорість і безпеку в логістичних ланцюгах, зменшити витрати на документообіг та прискорити процес перевезення товарів [16]. Це особливо важливо для митних операцій та міжнародної торгівлі. Впровадження систем автоматичного моніторингу вантажів дозволить покращити планування та розподіл транспортних ресурсів, зменшивши затримки та підвищивши точність доставляння. Цифрові платформи для управління ланцюгами постачання також дозволять оптимізувати маршрути та знизити витрати на логістику. Створення єдиних електронних платформ для обслуговування транспортних компаній та вантажовідправників полегшить

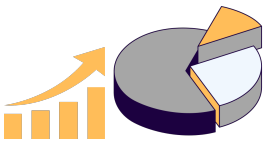

процес взаємодії з державними установами, що підвищить швидкість та ефективність логістичних операцій. Це може включати системи електронного бронювання, моніторингу вантажів та митного оформлення. Застосування штучного інтелекту для прогнозування попиту може допомогти розробити стратегії розвитку та оптимізації транспортної інфраструктури. Модель може виявити зони потенційного зростання попиту і визначити потребу в розширенні або модернізації наявних транспортних вузлів, автомагістралей та інших об'єктів інфраструктури [10].

Інвестиції в ремонт і реконструкцію автомобільних доріг є ключовими для розвитку внутрішньої транспортної інфраструктури. Це включає будівництво нових магістралей, модернізацію доріг та створення розв'язок для зменшення заторів. Особливу увагу слід приділити поліпшенню якості дорожнього покриття та безпеці на дорогах. Модернізація залізничної інфраструктури, включаючи електрифікацію та оновлення рухомого складу, сприятиме зростанню обсягів перевезень і підвищенню швидкості транспортування. Розвиток високошвидкісних залізничних магістралей дозволить значно скоротити час доставлення товарів та пасажирів.

Підвищення рівня безпеки на транспорті є важливим завданням для залучення інвестицій та збільшення обсягів транзиту. Це включає вдосконалення системи контролю за дотриманням технічних стандартів, розвиток систем моніторингу і технічного обслуговування транспортних засобів, а також покращення стандартів безпеки на залізничному та автомобільному транспорті. Інвестиції в розвиток екологічних видів транспорту, як-от електричні та гібридні транспортні засоби, дозволять зменшити вплив транспорту на навколишнє середовище. Також важливо впроваджувати технології для зниження викидів на підприємствах транспортної інфраструктури та розвивати систему збору і перероблення відходів.

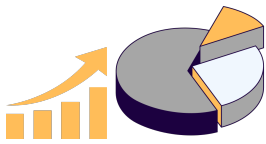
Таким чином, впровадження сучасних технологій, інвестиції в модернізацію інфраструктури та створення сприятливого інвестиційного клімату

є ключовими кроками для покращення транспортної інфраструктури України та її інтеграції в міжнародні логістичні коридори.

Висновки. Інтеграція України в міжнародні логістичні коридори створює значні можливості для розвитку транзитного потенціалу держави. Ці коридори сприяють зміцненню зв'язків України з Європейським Союзом та країнами Азії, що дозволить Україні стати важливим хабом для міжнародних перевезень, а також збільшенню обсягу інвестицій у транспортну інфраструктуру, включаючи реконструкцію доріг, залізниць, портів та аеропортів. Іноземні інвестори, зацікавлені в розвитку логістичних ланцюгів через Україну, готові інвестувати в модернізацію об'єктів для забезпечення їх відповідності міжнародним стандартам. Впровадження сучасних транспортних технологій, як-от інтелектуальні транспортні системи (ITS) та автоматизовані платформи управління вантажопотоками, сприяє підвищенню ефективності логістичних процесів. Це дозволяє зменшити затримки на кордонах, оптимізувати маршрути перевезень та забезпечити надійність постачань. Міжнародні логістичні коридори стимулюють модернізацію інфраструктури, що включає поліпшення якості доріг, розвиток залізничного сполучення, електрифікацію та підвищення стандартів безпеки. Це підвищує привабливість України для міжнародних перевізників та збільшує обсяги транзитних перевезень. Інтеграція в логістичні коридори сприяє економічному зростанню через підвищення рівня зайнятості та збільшення вантажообігу, позитивно впливає на розвиток регіональної інфраструктури та економіки, особливо в областях, де розташовані ключові транспортні вузли.

У найближчі роки очікується подальша інтеграція України в європейські та азіатські транспортні мережі. Завдяки співпраці з ЄС Україна може стати частиною більшого логістичного простору, що відкриє нові можливості для транзитних перевезень і збільшить обсяги вантажообігу. Створення мультимодальних транспортних вузлів, що поєднують автомобільний, залізничний, морський та повітряний транспорт, дозволить Україні забезпечити ефективне управління вантажопотоками і підвищити конкурентоспроможність

на світовому ринку логістики. Це також сприятиме збільшенню інвестицій в інфраструктуру та підвищенню економічного рівня загалом. Під впливом міжнародних логістичних коридорів буде продовжено модернізацію доріг, залізниць та портів. Це включатиме будівництво нових автомагістралей, підвищення пропускної спроможності портів і аеропортів, а також удосконалення інфраструктури для зниження транспортних витрат і покращення умов для перевезень.

Попри значний потенціал, Україна стикається з викликами, пов'язаними з необхідністю забезпечення безпеки на транспорті, особливо в умовах тривалої політичної нестабільності та повномасштабної війни. Додатковим викликом є відсутність належного фінансування для модернізації інфраструктури, що потребує активної роботи з міжнародними фінансовими організаціями.

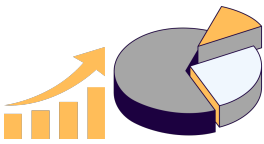
Таким чином, під впливом міжнародних логістичних коридорів Україна має всі шанси перетворитися на важливий транзитний центр між Європою та Азією, що сприятиме розвитку її транспортної інфраструктури та економіки загалом.

Список використаних джерел

1. Зрибнєва І.П., Зрибнєва К.С. Проблеми розвитку інфраструктури автомобільного транспорту в Україні. II Міжнародна науково-практична конференція «Потенціал сталого розвитку в умовах сучасних регіональних та глобальних викликів». Україна (Чернівці) – Румунія (Сучава), 29-31 травня 2024 р. С. 57-59. http://mmix.cv.ua/wp-content/uploads/ZbirnykTez_-20.06.pdf (дата звернення: 21.08.2024).

2. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2024/02/15/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released> (дата звернення: 21.08.2024).

3. Building the Future: Ukraine's Infrastructure Investment Landscape in 2024. URL: <https://investukraine.org/building-the-future-ukraine-s-infrastructure-investment-landscape-in-2024/> (дата звернення: 21.08.2024).

4. Петрашевська А.Д., Колонтай С.М., Плетос С.В., Бондаренко О. О. Тенденції розвитку транспортної логістики в Україні. *Економіка і регіон*. 2024. № 2 (93). URL: <http://surl.li/fzqqra> (дата звернення: 21.08.2024).

5. Когут М., Содома Р., Демчина В. Розвиток транспортної інфраструктури як фактор підвищення глобальної конкурентоспроможності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-108> (дата звернення: 21.08.2024).

6. Куць Н. Місце міжнародних транспортних коридорів у транспортній географії. *Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті*. 2023. Т. 1, № 20. С. 159–166. URL: <https://doi.org/10.36910/automash.v1i20.1045> (дата звернення: 21.08.2024).

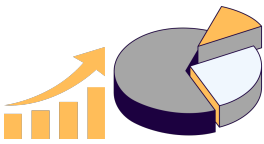
7. Кушнір Л., Гречанюк Р., Сербул-Великий І. Перспективи використання та розвитку міжнародних транспортних коридорів як елемент підвищення логістичної привабливості України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-79> (дата звернення: 21.08.2024).

8. Перегуда Ю. Експорт та імпорт аграрної продукції в умовах глобального регулювання та міжнародної торгівлі. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-92> (дата звернення: 21.08.2024).

9. Філатов С. Вплив міжнародних транспортних коридорів на розвиток інфраструктури України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. С. 27–35. URL: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-27-35> (дата звернення: 21.08.2024).

10. Гарькава В.Ф. Управління логістикою відповідно до попиту на пасажирські та вантажні перевезення з появою штучного інтелекту (досвід для України). *Розвиток транспорту*. 2023. № 3. С. 9–23. URL: <https://doi.org/10.33082/td.2023.3-18.01> (дата звернення: 21.08.2024)

11. Harkava V. & others. Modeling and trends of road transport development in Eastern European countries. et al. *Laplace em revista*. 2021. Vol. 7, no. 1. P. 285–292. URL: <https://doi.org/10.24115/s2446-6220202171724p.285-292> (date of access: 21.08.2024).

12. Лучникова Т. П., Тарновська І. В., Воробйов Є. В. Адаптація транспортних підприємств України до умов воєнного стану. *Бізнес Інформ*. 2023. № 1. С. 116-122. URL: http://jnas.nbuiv.gov.ua/j-pdf/binf_2023_1_18.pdf (дата звернення: 21.08.2024).

13. Офіційний веб-портал урядового офісу із залучення та підтримки інвестицій UkraineInvest. <https://ukraineinvest.gov.ua/industries/infrastructure/> (дата звернення: 21.08.2024).

14. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Відновлення та розбудова інфраструктури» 2022. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/restoration-and-development-of-infrastructure.pdf>

15. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р : станом на 3 трав. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-p#Text> (дата звернення: 21.08.2024).

16. Парубець О. М., Сугоняко, Д. О. Інноваційні підходи до розвитку транспортної логістики в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. № 4(20). С. 147–156. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-4\(20\)-147-156](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-4(20)-147-156) (дата звернення: 21.08.2024).